თეატრი და ცხოვრება

სათეატრო სალიტერ. ჟურნალი

1917—41, კვირა ღვინობისთვის 22,—ფასი 30 კაპ.

წელიწადი მეხუთე გამოცემის

აკაკი ჩხენკელი
ამიერ კავკასიის მთავარ
კომითეთის თავმჯდომ.
თანამ. აღმასრულებელი.

ევგენი გეგეჭკორი
ამიერ კივკასიის სარევო-
ლიო. კომითეთის თავმჯ.-
დომარე.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ᲓᲔᲓᲚᲘᲡ ᲫᲔᲫᲘ

სოციალისტური მოძრაობა ძველ საქართველოში

(ერთი თვალის გადაგდებით)

სამშობლო დედის ძუძუი
არ გაიცვლების სხვაზედა.
რ. ემოსთავი.

ჩიო, უნდილ კაცის დანახვაზე ხშირად მსმენია:

— დედის ხსენი არ უგემენია, მშობლის ძუძუ არ უწოვნიაო.

რას ნიშნავს ‘ეს?

ბავშვმა თუ ჯანსაღ დედის ძუძუთი არ ისაზრდოოა — გონებით და სხეულით ვერ დასრულდებაო.

ეს აზრი მართალია თუ არა, რა მოგახსენოთ, მაგრამ ის კი ცალკე გარეშეა, რო მას შემდეგ, რაც ჩვენი ხალხი—ჩვენი ერი მშობლის მკერდს მოსწყდა და მშობელ დედის ძუძუთი ალარ იკვებება, დაჩაოდა, გაუნდილდა, თითქმის არარად შეიქმნა. და თუ დღესაც კიდევ ჩვენი ერის შვილები სხვა და სხვა ასპარეზზე, განსაკუთრებით სოციალისტურ ასპარეზზე, მაღალ ნიპიერებას იჩენენ, ეს ჩვენი შორეული ბრწყინვალე წარსულისა და მაღალ კულტურის ბრალია.

ნუ ვინ იფიქრებს, რომ ყველა დღევანდელი მოძრაობა საზოგადოებრივი თუ წოდებათა შორის უთანხმოების მაჩვენებელი, ე. ი. სოციალურ-კლასობრივი, ახალი დროის ხილი იყოს.

არა! ძველის დროის უდიდეს შვეულნებს—რომს, საბერძნეთს, არაბეთს, მათ შორის საქართველოს ყოველივე ეს ახსოვს და მისი ძლიერი ძეგლებიცა გვაქვს.

საქართველო ჯერ კიდევ ქრისტეს უწინარეს ჩაება მსოფლიო ისტორიის ფურცლში და იმ დროის ძლიერ საეფოთა შორის თვალსაჩინო ძალას წარმოადგენდა. ქრისტანობა რომ შემოვიდა, საქართველო მეოთხე საუკუნის დასაწყისში საქრისტიანო შეურყეველ მოძღვრების დიდის წყურვილით დაეწაფა და მაშინ, როდესაც დღევანდელი ჩვენი ბატონები ცა-ქვეყნის ძირზე იქნება არცკი ბოგანობდენ და ისტორიის სარბიელზე მხოლოდ მეცხრე საუკუნეში გამოჩნდენ, საქართველომ მეხუთე საუკუნეში საკუთარის ენაზე გადმოიღო სახარება, ეკლესიის დამოუკიდებლობა მოიპოვა და საქრისტიანო ეკლესიათა შორის ერთ მეხუთე წევრად ჩაირიცხა.

საქრიატიანო მოძღვრებამ, არაბთა კულტურამა და ბიზანტიის სწავლა-განათლებამ ქართველი ერი ისე მოამზეფა, რომ მეთერმეტე მეთორმეტე საუკუნეში უკვე ძლიერი სახელწოფო შეიქმნა სხვა და სხვა წოდებებით.

წოდებათა სხვა და სხვაობამ წარმოშვა სოციალისტური მოძრაობა, რომელმაც არა ერთი და ორი მსხვერპლი შეიწირა იმ დროის ჩვენის ქვეყნის ძლიერთაგან, მაგრამ მათი სახელოები აწამარად ჩვენ დროს არ ახსოვს,მხოლოდ მკვლევარის ღრმა ნიკი თუ განშვრეტს.

ვიცი, თავის თავის ურწმუნო ქართველო ეს აზრი გეოცება და გაკვირვებით შეიმაძახებ: საქართველო და სოციალისტური მოძრაობა, ისიც მეთორმეტე საუკუნეშია?!

დიად, დიეს სხვის ნამცეცებით კვებულო თავისთვის ურწმუნო ქართველო გეცება,მაგრამ ეს ასე იყო. გიოცან შენი თავი, შენი წარსული და ნახ ვ, თუ ასე არ არის.

რას გვიმოძღვრებს სოციალისტური მოძღვრება?

ხალხის ქონებრივ-უფლებრივ და სქესობრივ თანასწორობა ერთობას.

ამ მოძღვრებას ჰქონდა თუ არა საქართველოში ადგილი?

აბ, თუ არა.

გადავშალოთ ჩვენნი სულმნათი შოთა რუსთველის უკვდავი „ვეფხის ტყაოსანი“ და იქ წავიკითხავთ:

„მეც ვდასცოდ საწურწლე
ათვალსუფდე მონები!“
„ვარდთა და ნუნეთა ფინთოვან
მზე სწორად მოეფინებან!
„ლეკვი დიმთა სწორთა
ძე ეფოს თუნდ ხეადან!“

და სხ. და სხ.

რა არის ყოველივე ეს, თუ არა სოციალისტური მოძრაობის ნანასახი?

ახლა ბეფი ამ დიდებულ კაცისა და მისი ნაწარმოების

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დიდებულთა მოთხოვნილებით თამბრმა შოთა სარქაველოდან გასწავლენა, ხოლო იმ დროის გაბატონებულმა წოდებამ „ვეფხის ტყაოსანნი“ ცეცხლს ჩისცა, შემდეგკი მეთვრამეტე საუკუნემდის სდევნიდა.

მეცხრამეტე საუკუნეში რუსთა მბატონობამ ჩვენს მშობლის მკერდს მოგვწყვეტა, დედა ძეძეს დაგვიშრა, მაგრამ ძველის ძველთაგე ძალი-ბრალში გამჯდარმა სოციალისტურმა მიდრეკილებამ მაინც თავი იჩინა (განსაკუთრებით მდაბიოთა წრიდან გამოსულ შვილებში) მეცხრამეტე საუკუნის მიწურულსა და მეოცის განთიადზე და ჩვენი ხალხი თავის საუკეთესო შვილთა მესვეურობით საერთაშორისო სოციალისტურ მოძრაობის ფარხლში ებმის.

მაგრამ ებმის კია როგორც საქართველოს შვილი, როგორც ქართველი ანუ სრულიად უგვარტომო, არამედ როგორც რუსის, როგორც რუსეთის პოლიტიკური მოდგაწე.

ნუ თუ დრო არ არის ქართველმა პოლიტიკურმა მოღვაწემ თვისი თავი იცნას, საერთაშორისო სოციალისტურ დროშასთან ერთად საქართველოს დროშაც აიფრიალოს, მით თვისს მშობელ ხალხს საკუთარი თავის რწმენა განუმტკიცოს და განახლებისაკენ ეროვნულ-სოციალისტურ ნადაგზე მოუწოდოს!.

დროა, დრო!

ჩვენი წამებული საშობლოის მთა-გორები და ველ-მინდვრები ჯერ კიდევ მრავალ-მაღალ შეფარფატებულ-უწრეკელო ნიშანფარავს!

მაგრამ რა გინდოთ, რომ ამ ნიშენებმა კარგა ხანს ჯერ ბატონ-ყმობის ულელი ღუნავდა, შემდეგ ნიკოლოზის ჩექმა, ოფიცერთან შეფერებული, ხოლო დღეს თითქმის საერთო, გონგრძივი სიბნელე, ეროვნულ ნიადაგზე განუვითარებლობა და შეერიგებელი პარტიულ-ჯგუფური შეუწყნარებლობა-დევნა ჰკვეცავს ფრთებს!

მუხრუჭები შეეხსნათ ჩვენს ერის სულს, ეროვნულ-საკუთრებით სოფელ სიბნელეში ჩაფფულ ხალხს, ოგი შშობლის ძეძეს დაეწაფოთ, დაუბრუნოთ დედის მკერდს და მაშინ ქვეყანა დაინახავ!, დედა ქართველის რა გონებრივ და სხეულებრივ ლონეებსა ზრდის!..

ილია ბეკეულიანი

ანდეკ

ბნელა ირგვლივ! ბნელა... ზეცას
გადეპკვრია ღრუბელთ გუნდი.
ტურფა მხარის მშობელ კერას
დასწოლია სევდის ხუნდი!

და სამშობლო მთიბის კალთებს
მოხვევია გარს პურუსი,
ტარტაროზის მწარე სუნთქვით
დანაცრეცი, შეანატრუსი.

შავ ღრუბელთა შავ საფლავში
ჩამარხულია ბადრი მთვარე
ვის გაშრემო დასტირიან
ვარსკვლავები გულ-მწუხარე..

ბნელა მარჯვნივ! ბნელა მარცხნივ!
ბნელა გარეთ, ბნელა სულში
ბნელა დაზრს, გლოვის ზარსა
კვლავ რეკავენ ჩემს მამულში!..

ტ-ლდ

კაპტარა ფანიშვილი

(ქართულ წარმოდგენების გამო)

მკითველს მოეხსენება, რომ თბილისში ორ ალაგას იმართება ქართული წარმოდგენები: ქართულს კლუბში და სახალხო სახლში.

ქართულ კლუბში წარმოდგენებს მართავს მსახიობთა დასი დრამატურგ-რეჟისორის შალიკაშვილის ხელმძღვანელობით.

სახალხო სახლში-კი — სცენის მოყვარეთა წრე მსახიობ კ. შათირიშვილის რეჟისორობით.

ორგანვე ხალხი აუარებელი ესწრება.

ორგანვე წარმოდგენები ჩინებულად მიდის: მსახიობნი ცდილობენ სვინდისიერად ეკადენიან თავიანთ მოვალეობას.

მაგრამ არ შეგვიძლიან ერთი შენიშვნა არ მივცეთ ორთავე დასს.

ერთი ან ორი ორიგინალური და

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დროის შესაფერის პიესების გარდა, მეტ ნაწ. ლად იდგმება ან ნათარგმნი ან დროგ-მოქმული პიესები.

მართალია ნათარგმნ პიესებს ჩვენი მსახიობნი, როგორც არი სძლევენ, მაგ-რამ სიმართლე უნდა ითქვას, რომ ორ-გინალურ პიესების დადგმა უფრო ეხერ-ხებათ.

მეტყვიან: ორგინალური და დროთა შესაფერისი პიესები არა გვაქვსო.

ეგ არაა მართალი!

ჩამოვთვალოთ ჩვენი დრამატურგე-ბი: გედევანიშვილი, შიუკაშვილი, ტრ. რამიშვილი, ირეთელი, გლახაშვილი, შალვა დადიანი შალიკაშვილი....

კმარა...

მარტო ამ ზემოჩამოთვლილ დრა-მატურგების პიესებიც საკმაოა რომ რამ-დენიმე წლით თუ არა, ერთი სეზონის რეპერტუარი მაინც შესდგეს.

მაშ რაშია საქმე?

„ღალატისთანა“ პიესები ხომ არ იქნე-ბა ყველა?

რაც გვაქვს ხელთ, გვაჩვენეთ....

დაჟინებით ვიმეორებთ, ქართველ საზოგადოებას სწყურია ორგინალურ პი-ესებს ნახვა და ამას ანგარიში უნდა გაეწიოს.

მუშა დეგ ძის წერილის გამო

წარსულ ნომერში დაიბეჭდა მუშა მ. დეგეაძის წერილი, რომელიც ეხება მეტად საყურადღებო საკითხს,—ეროვნულ მუსი-კის დაქვეითებას.

იგი აკრიტიკებს „ქართულ ფილარ-მონიუ საზოგადოების“ მოქმედებ ს მოქ-მედებს, როგორც არა ეროვნულს და მთელ ბრალს დებს საერთოდ ქართველ ინტელიგენციას, რომ ვითომ მას უფრო ევროპიული პანგები მოსწონდეს და მი-ტომ იგი, არა ეროვნული, ეროვნულ სა-ზოგადოებათ აქვთ მიჩნეულიო.

ჩვენ ვეთანხმებით ავტორის აზრს ფილარმონიულ საზოგადოების შესახებ, მაგრამ რა შუაშ ა აქ მთელი ქართული ინტელიგენცია, როდესაც ხსენებული საზოგადოებაში მხოლოდ რამდენიმე ინ-ტელიგენტს მოუყარია თავი?

შემდეგ ავტორი აღნიშნავს რა ევრო-პის მუსიკის გავლენას ჩვენს მუსიკაზე, იგი თაყვანს სცემს მეორე მხრივ აღმოსავლე-თის მუსიკას, ვინაიდან თუმცა იგი „ნაგიონ-ალური ხელოვნება ან არის, მაგრამ რადგან ჩვენი წინაპარი მრავალ-ჟამის განმავლობაში მით კმაყო-ფილდებოდა ამიტომ აღმოსავლეთის მუსიკაც უნდ-მიკვანდეს, როგორც ჩვენია“

ამაზე ეტყვიან, ერთ ჭიქს მომაშორე მეორეს შემყარეო.

ავტორს, როგორც სჩანს, ძალიან ჰყვა-ჭრებია აღმოსავლეთის მუსიკა, მაგრამ საკი-თხის განხილვის დროს ჩვენ უნდა დავიც-ვათ მტკიცე ობიექტივიზმ ი და ისტორიულ-ი სინამდვილე.

ქართული მუსიკა არც აღმოსავლეთის მუსიკას წაგავს, არც ევროპისას. და თუ ჩვენ გვსურს შევისწავლოთ წმინდა ეროვ-ნული ჰანგები, უპირველესად უნდ ჩამო-ვაცალოთ მას ყველა ის, რაც უკარგავს ეროვნულ ხასიათს.

აღმოსავლეთისა და ევროპას მუსიკა ჩვენ შეგვიძლია შევისწავლოთ, როგორც ცალკე სგენები.

ასე მაგალითად ჩვენი მუსიკის საუ-კეთესო მცოდნე კომპოზიტორნი.

სვ. წერეთელი

ეროვნული საქმე?

ჩემ გარეშე ოვაბაკ არს ყოველი,
ოაცდენი ჩემი, სვეტი-ცხოველი;
მის წინ ჯდგევარ მუხლ-მოდრეკილ-მთხოველი,
და ამ ბასუს მხოლოდ მისგან მოველი.

ასე მინდა ვლოცულობდე, ტკბილითა,
მიწა მშობელს, შეეხვდე სიხარულითა;
მტერსაც შეეხვდე, ტკბილით, სიყვარულითა.

ვინმე ოვსე

917 წ. დეკ. 17 ქ. თბილისი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

უკრაინის გამოჩენილი პოეტები

ივანე ფრანკო ლესია უკრაინკა

გამოჩენილი უკრაინელი პოეტი-ქალი. მსოფლიო მოტივებზე აგებული მისი ნაწარმოებნი, გამსჭვალულია სამშობლოს სიყვარულით და სევდით, როცა ჰხედავდა, რომ მისი თანამემამულენი უძველეს დროიდან თავისუფლების მოყვარულნი განიცდიან დევნას, შევიწროვებას ძველი რუსის მთავრობისაგან. რადგანაც მაშინ ყოველივე უკრაინული აკრძალული და დევნილი იყო, ლესია უკრაინკა იძულებული იყო ანტიური ეპოქა გამოეხატა თავის ნაწარმოებში, მაგრამ ამ ნაწარმოებში, მაგალითად ტყვე ეგვიპელის ან ებრაელის სახით, უკრაინის შვილის სულის-კვეთება იყო აღწერილი

სამშობლოს ქორწილი

ვიცოდი თუ რა იყო სიხარულის დილა;
მუდმივ სევდამ და ვაებამ გული დამიჩრდილა.
არა მწამდა, გეფიცებით, შვების გაზაფხული,—
მე მჯეროდა მხოლოდ ტანჯვა ცრემლით დათხეული.

დღეს კი, დახე, დავინახე დავინახე სახე სანუკვარი:
მზის სხივებმა გაალღვიეს განთიადის კარი,
სურნელოვან ყვავილების შეკრბა თაიგული
და სამშობლოს დაუბრუნეს ძლევა დაკარგული.

და ნეტარობს დღეს სამშობლო საქორწილო კაბით,
იხმობს ყველას საზეიმოდ სოფლებით და დაბით.
ჩამოჰკარით, მეგობარნო, სახარულის ზარებს—
დღეს სამშობლოს ქორწილია—ნურვინ დაიზარებს!.

მიქელ დიანელი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ნეტარების ოცნება

(მწვანე დღიურიდან)

სისხლით რო შეიძულებოდეს წერა, სისხლით დაიწერები ამ სტრიქონებს...

რა ძნელია, გატეხილი, დამსხვრეული იმედები!!

როგორი მინდოდა შენი ნახვა! შენგან მხოლოდ ის მესმოდა, რო გწყურიოდე ჩემთან ყოფნა, ჩემთან ბაასი.

რამდენი მჭონდა საოქმელი! დღეებს, საათებს, წუთებს ვითვლიდი.

და აი მოახლოვდა ის სანატრელი დღე, როცა შენ განახავდი. და კვლავ განვშორდებოდით ერთმანეთს,ვინ იცის,რამდენ ხანი...

მე ბოსფორს არ ვეძებ შენში, გარდა წრფელი გრძნობისა და ქცევისა.

მწყუროდ სიფაქიზე,სიმართლე,სიწრფელე, წმინდა განცდა.

წრფელი მეგობენ და ენაზეც მოეტყუენდი. მახსოვს, ერთხელ გულ გატეხილს სხვაზე, ცრემლებს მწმენდდი მდინარის პირად, მანუგეშებდი:

— ნუ, ნუ, სტირი, ჩემო კარგო, განა ყველა ბგისთანაა ცივი და სასტიკია. ის არ არი ღირსი შენი მონატერ ფრაზილის, ანამც თუ შენი ცრემლის!

მჯეროდა, რო შენ სხვა იყავი; მჯეროდა რო წრფელი ხარ ყველასთან და ჩემთან. და აი სწორეთ იმ დღეს, ერთად ერთ დღეს, რომელიც ბედმა წყალობის ხელით მიმეცა სიგანგგებოდა, სწორეთ იმ დღეს ვიგრძენ რა იყავი:

ცბიერი, ცბიერი, ცბიერი.

მთელი ლამის უძილო მოუთმენლად რიტრაიტს მოველოდი.

იზლაზნებოდენ წუთები, ორკეცდებოდა საათები.

ველოდავდი, საშინლად ვიტანჯებოდი: უკანასკნელად უნდა მენახე და არც ვიცოდი იყავი ჩამოსული თუ არა!

უკანასკნელად უნდა მენახე, რო სამუდამოდ ტკბილი მოგონება, ხსოვნა ჩამემარხა მორთოლვარე გულში.

და, აი დილას ჩემ დობილს ჩაგზურჩულე:

— „წამო, ამომყე. წავიდეთ იქ, საცა ის დგას, ეანახავ... მერე რაც უნდა ის დამემართოს.“

მოვდივართ. მოვეშურებით. ორნი, სულ ჩუმად. ეს იყო სულ უცნობი ადგილი ჩვენთვის. აქ არასოდეს ფეხი არ დაგვიდგია. ქალიაქ-ალაქთვით მოვდიოდით, არ ვიცოდით არც გზა, არც კვალი.ერთიდ-ერთი ანბი აცვლეტდა ტვინს. „ვნახავ ჩემ სანატრელს, ერთხელ კიდე ვნახავ, და სამუდამოდ წავალ.“ გადავლილ-დ გზა. დაგვცხა. მაგრამ მაინც მოვეშურებოდით შენსკენ.

აი, გამოჩნდა შენი ციხე-კოშკი, მიდგა-ბიდით, სადაც გადაბმარიყვნენ ირაბეკ თუ ყვავილები, მათი ღიერიბიც კი.

მთის ძგეზე, მწვანეზე ეუტტად გაეკეკლონ და შენი სიდგომი.

სასოებით უფლოვდებოდი შემოსავალ კარებს, რომელიც მაგრად იყო დაკეტილი.

გული ისე საშინლად ჭცემდა, რო ხელის განძრევის ძალი აღარ შემწევდა.

ამ კარს უკან არის ის, ვისაც ველოდები ამდენ ხანს, ვინც გამეფდა ჩემს გულში, ვინაც დამიკარგა მოსვენება და აიჩქარა ჩემი მაჯის ცემა.

„ის აქ არი. ის აქ არი.“ იმეორებდა გულში რიდაც.

აი, ახლა გაირბევა ფარდა, და გამოიხედავს ჩვენ ფეხის ხმაზე, აი დაიკრიალებს კარები, მაგრამ ამაოდ.

კარჩაკეტილი სახლი ზიზღით მიყურებდა.

დავლონდი,საშინლად დავლონდი.

ჩემმა დობილმა შემატყო და რამდენჯერმე დაარაკუნა.

ცოტა ხნის შემდეგ აივანზე გამოჩნდა თეთრად მოჩაღრული ქალი და საშინელი,ფრანსხანე კილოთი გვკითხა:

— ვინ, ანრა გინდათო.

ჩემს მაგიერად ისევ ამან გოკითხა (მე ლაპარაკის ძალი არ შემწევდა). როს გაიგო რო შენთან ვეყავით მოსულნი, შეიკრა წარბები და მკვახეთ გვეთხრა..

— „სძინავს, ვერ გავაღვიძებო.“

და მეტი არაფერი...

ღმერთო ჩემო! რა სიძულვილით და ზიზღით აივსო გული ჩემი მისადმი. როგორ მძაგდა ის, მთელი კაცობრიობა, ჩემი თავი, ასე ახლო ვიყო, მხოლოდ ერთი კარი მაშორებდეს და ისე წავიდე რო იქნებ ველარც-კი ვნახო!..

რა საშინელებაა.

დაღონებული, დაქანცული ფრთებ შეკეცილი დავბრუნდი სახლში. ღმერთო, რა ახლო ვიყავი, და ვერ ვნახე მისი სახე.

გულაღმა ჩავსულვარ დივანს, შემოვიხსენი ქამარი მოღლილ წელზე და მივეცი თავი ფიქრებს.—არა, ფიქრებს კი არა, ფიქრს..

„შვიდლბიან, ველარ განახავ ისე წველ რო ვერ განახავ“ დაენებით ვიმეორებდი.

რამდენი ხანი ვიყავ ესე არ მახსოს.

აი დაიწკრიალა ზარმა მესმის კარის გაღება, ნაცნობი ხმა. მე მკითხულობენ. ეს ჩემი საუკეთესო მეგობარია! ჩემი ტოლი! ჩემი კოხტა ცქრიალა გოგონა, რომელსაც თითო ჩემი გულის მოძრაობა ესმოდა, მოვიდა სწორედ იმ დროს, როდესაც უიმედობამ დასწვა ჩემი სული.

ეს რაღაც განგებაა. გამიღეს უცებ აზრმა.

გაშმაგებით ვკოცნი ჩემს პატარა მეგობარს და ლამის არი დამავიწყდეს ჩემი შეურაცყოფილი გრძნობა. ცოტ ხნის შემდეგ ეშმაკური ღიმილით მეუბნება: „წამო, წავიღეთ, გავიაროთ, აქ რას აკეთებ, რა იცოდე რა მშვენიერი დღეა. რათა ჯაქვს ვგეთი დაქანცული სახე?“ —ჭიკჭიკობს ჩემი მეგობარი.

„ჩქარა, ჩქარა წავიდეთ, მელიან.“

ვიცვამ მიდდივარ. ავტომატიურად მივყვები და არც კი ვიცი სად.

გული კი რაღაცას გრძნობს, და საშინლად მიცემს.

მოვიკრიფე ძალ-ღონე და ვკითხე:

— „რას ნიშნავს შენი ეშმაკური ღიმილი?

მომიახლოვდა და სიცილით, ნაწყვეტ-ნაწყვეტ მეუბნება:

— „ინთ გამომგზავნა! გილის! სწყურია შენი ნახვა! სულ შენზე ლაპარაკობს. ძალიან უყვარხარ!“

ღმერთო ჩემო! ნუ თუ მართლა! რა ბედნიერი ვარ! რამდენიმე წუთის წინად სასოწარკვეთილი ვარ! რამდენიმე ბედნიერებას, სიყვარულის წყურვილს, და მივეჩქარებოდი.—

და, აი, შეგვხვდა. შენი გამხდარი სახე, რაღაც გამოცვლილათ მეჩვენება. შენი თვალები არასდროს არ მეუბნებიან, თუმცა ბრწყინავენ, ოდნავ ვგრძნობ შენი ხელის ჩამორთმევას.

დავრჩით მარტო. გაჩუმებული, მოწყენილი, და ცივი იყავი.

ავტომატიურად, შევედით ბაღში, რად, რისთვის.

ერთ ცარიელ სკამზე დავსხედით. რამდენიმე ხანს ვდგებით ცურაობას ვადევნებდით თვალს, მერე ყვავილებს ვშინჯავდით, უსმენდით სიჩუმის სამარისებურს სუნთქვას, და ბოლოს ისევ მე დავწყე ლაპარაკი.

რამდენი რამე მქონდა სთქმელი და სულ დამავიწყდა! რათა?

ლაპარაკი არ ეწყობოდა. ჩვენ-შუა ჩაწყდა გამაერთებელი სიმი, სიმები წინანდელ სირწფელისა, რომელნიც ვავერთიანებდნენ.

შენ ამოიღე და მაჩვენე ჩემი მეტოქის წერილები. შენ იმის ვითარებაში იყავი, შენ იმაზე ლაპარაკობდი, რომელმაც ნაფუსული შენთან გაატარა.

ღმერთო ჩემო! მაშ რაღა იყო ჩემდამი? რა დარჩა ჩემთვის შენ გულში.—არაფერი!

სიბრალული,..

არა!არ მინდა! მე ამაყი ვარ,და სიძულვილი მარჩენენა მაგისთანა! გრძნობას მაშ რას ნიშნავდა ის წერილები ცელქი ნიავივით რო მოჰკრიდენ ჩემკენ და სინთქვას მიხუთავდენ?რას ნიშნავდა ის ფიცი,ის ნაქარი გრძნობა, ის ჩამოთვლილი წკრიალა ოკინჭული სიტყვები, რომელნიც მუსიკალობდენ ჩემ სმენაში უძილობის დროს!-.

მარგალენ

(დასასრული იქნება)

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ისტორიკოს-არქელოგი
თედო ჟორდანია

გარდაცვალებიდან ერთი წლის შესრულების
გამო. დღეს, ღვინობისთვის 22 დიდუბის ტა-
ძარში მისი წირვა-პანაშვიდია.

ტალღები

ფერად ქვიშა—სილაზე
კენწლაობენ ტალღები,
კენწლაობენ, ცმუკავენ,
როგორც გრუზა ბალღები;

კენჭაობენ, ცელქობენ,
ახარებენ მშობელსა
და კისკასურ ჰანგებით,
ჰქმნიან საგალობელსა.

გ. ქუჩიშვილი

აღზდეგ·

ნეტა როდის შემოკრბები
ერთ დროშის ქვეშ საქართველო,
რომ სიამით დასტკბებოდე,
გაზფხულებრ საყვარელო!

შეჰხაროდე ახალ ყვავილს,
გულში გცემდეს ძლევის ზარი,
რო შეიქმნე ყველასათვის
სასახელო, სანუკვარი.

გაიოზ იმედაშვილი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ქალი-გველია

თუ ნახოთ ხვრელი
და ხვრელში მბრეული,
შიშისა მგვრელი,
წიწილა გველი,—
ქალი დაარქვით,
შაშფურზე აცეთ,
ცეცხლზე დაასვით,
დაჭკალით, დასწვით,
გველის წიწილი,
ეშმაკის ფილი,
ზარალი და ზერილი,
ოოცანში წრთვნილი,—
ოხ, საშიშია,
მას სისხლი ჰშია.
ფიქრობ ხვრელშია,
ის კი გულშია.
ეგლება ფნება,
თმილ სისხლით თვრება,
სიოცხლით სტკბება,
ტანს კანი სცვლება.
ტანკან-გამძვრალი,
სისხლით დათვრალი,
ოოგაჩენეჯრა
ვით სათნო ქალი.
ფრიალდება,
ბრიალდება,
მსწრაფელ გაალდება
და გაქალდება.
ბოქლიტული,
გაალებული,
გამშვენებული
გაშმაგებული,
მოვა და გვანახავს.
ღმერთად დაგსახავს,
შემდეგ დაგძრახავს,
დაგწყევს, დაგმორხავს.
ნახავ ჯ კრძალვით,
ტრფობით და ალვით,
თავს შეგაყვარებს;
ჩუმთ და ფალვით
ოოგეკარება,
მოგესალმება
და სტრფიალოოთ
მოგეპარება.
შენ ეგეგონება,
რომ გეშინება,
არ მოგშორდება
და გეყოლება.
გულსა გიშლი,
ენებს აუშლი,
რომ შიგ ჩაუჯდეს,
ალარ დაიშლი
სულში ჩაგწვდება,
გული დაგწყდება
და შეყვარებულს
დაგავწყდება:
გველისა ცალი
რომ არის ქალი
და ქალი არის
გველი-ნაცვალი.
როს ის ნელდება,
ქალი გველდება;
როს ეს ალდება
გველი ქალდება.
განლეტული,
გაგვეტებული,
გაალებული,
გაქალებული,—
ორივ ერთია,
შმაგი ღმერთია,
სიკვალილ სიცოცხლის
შე ერთია.
გველი კანს იცვლის
და ქალი კ ბას
ორივ ცდილობს
ქსელი ბაბას.
ენახე ქალ წყალი
თმა ჰქონდა წნული,
დაწყალ შავ თმაში
გველი ჩაწნული.
ოხ! იყო ღამე,
მიველ დაენამე,
ტრფობა დავწამე,
კოცნა ვთამე.
ყელი ვით ბროლი,
მკერდი კი მკრთოლი,
და ბროლის ყელზე
გველისა რგოლი.
მკერდზე მას ორი
და თანასწორი
მკერდის შვენებათ
გულის კოკორი.
ვით უცხო ხილი,
მოზრდილი თხილი,
იმ ორ თხილ შეა
ნაზ ღარი თხრილი.
ისე ფლილიყო,
ისეთი იყო,
რომ გულმა ნახვით
ძგერა დამიწყო.
ნაპარწყალითა
ანთებენ ბაღებს,
და ტკბილ სიტყვებით
უბედურთა ბედს,
სული მას უტე,
გული ვარშეტ,
მაგრამ ავსული
ვერ გავაშეტე.
თვალი განაბა
და მითხრა: „ააბ“.
ქსელი გააბა
და შიგ გამაბა.
ჯერ შემაყვარა,
შემდეგ ივარა
და ამითხრა: „ააბ“.
ბეგრი ვიტირე,
შემოეგ შევწიალე,
წიგნლ სიგილით
ასე შევჩიგლე:
„ოჰ! რად ბისმანე,
რად გაიცინე,
და სიყვარული
რად გამიჩინე?“
რა ეს ისმინა
ბეგრი იცინა.
არ მომთმინანა,
ტუჩზემოკბინა.
და გასრიალდა.
ერთიც შემბეგ
და გატრიალდა.
ზღაბში ჩაუწე კალამი
და თავზიანი სალამი,
მიუალერსა, მიეძღვენ,
უკანსაკნელად სალმი.
ლაგიდინ თვალს წყალი,
და ეტიროდი მე საწყალი:
ეგბედური, განაწყალი,
რისთვისა ვარ
ბედ გამწყარალი?
ალსიდან ნეტარ ისმოდა,
ან და ენ რა, რა იცოდა,
თუ ეს გული რად სტიროდა
რად წოდა, რად იწოდა!
ვერ ეტოვებდი მე ჩამდგილს,
სად ვარ მიწწედი
მე ჩემს წადილს.
ვერ ჯხეკდგდი
ნაზად გაზრდილს,
და უმღერდი იმის ჰრდილს
ჰრდილს ჩრდილი გადეკარა
გადალობა, გადამესარა.
იმ ჩრდილს ბლოგ
გადეგეკ.რა,
გულში ჩამწვდა
და ჩამკარა.
ჩდილი ჰრდილს მაგონებდა,
მატირებდა, მალონებდა:
იმის სახეს მაგიწყებდა,
აკრობდა და მამორებდა.
მითხრა: „შენი მეოცება,
რომ ის ქალი გველოცება,
დავიწყეს, შემიყვარე.
სიყვარული გველოცება.“

ეროვნული ბიბლიოთეკა

უპასუხე: მეგარება,
ოო კელავ ვინმე მეყვარება
მაგრამ რა ვქნა, მეგარება,
შენ ზეც ეჭვი მეპარება
ალა.. არ მაქვს მოთმინება,
მე მწყურია მოსვენება,
დაგივწყო მომე ნება,
ვიცი: შენ ხარ მოჩვენება
შენ ხარ სული სული სული
ცოდან მიწად ჩამოსული.
მაგრამ რა ვქნა,
ვარდიც რგული,
ენახე ეკლად ამოსული.
ქვეყნად არის ქალის ვალი
სილამაზის იყოს თვალი.
ჯოთ ბეკედზე მარგალიტი
ფერმეტტი და ან და ლალი
სილამაზეა ძვირფასი,
სიყვარულმა ლეის ფასი,
უსხეულოლა ემსხეულება
გული, ერთი თუ ეთასი.
მაგრამ თუ უკანონ სახის
თამარ მეფისანნ და ხატის,
გაქსა მინც ვარ მოხიბლავს
თუნდაც იყოს ანდამატის.
იმ ქალმა კი მე მომიხიბლა,
„ბაგეშიანგენ“. დაიძახა,
და ის გული ამ ჩემ გულში
დაიმარხა, დაითალხა.
მაგრამ ალა, დაფალხული
გაჩნდა ქალად დასახული,
ჯიერ თვალთაგან არ ნახული
ვით ახალი გაზაფხული.
იწყო ელვა,
ქისელის ქსელვა,
ძალთა ძლევა,
კრთოლაა, ღელვა,
გულის ალვა,
ტრფობის მალვა,
თვალის ნამვა,
ტოკვა, კრძალვა.
მკერდზე ქილი
ჩამოკრული,
ქილს ღილი და
ტუჩს ღიმილი.
იეშუქა,
დაეშუქა,
შემახედა
და მ.ზუქა.
გაიხარდა,
შემეყვარდ
და თან მითხრა:
„ჩემი ხარ ლა“...
ანიავდა,
ანავდა..
„ია ვავდა
ია ვავდა.
დაამწვანა
ჩემი ეზო
და უთხარი:
ანგელოზო!
ვარდი დავრგოთ,
მით გულს ვარგოთ.
სიყვარული
არ დავკარგოთ
და შეეერთდეთ,
ჩვენს ღმერთს შევსწყდეთ,
კოცნათ შეეცდეთ,
ტრფობით შეეხვეთ.
ერთად ყოგრძენეთ,
ერთად ეოყვეთ
კუბონიაც
ერთად ვიწვეთ.
არ გავიყოთ.
კარგად ეიყოთ.
და სიკვდილი
დავივიწყოთ.
გავირიყოთ,
ეიარშიყოთ,
ეიმღერეთ და
კვლავ დავწყოთ.
სიყვარული
დავიფასოთ..
თვით სიკვდილი
გავიფასოთ.
ყარანი ლ ებად
ლ ეიფინოთ,
ზე ეიცეკვოთ,
დავიძინოთ.
რაც რომ ეიგრძნოთ,
დავისიზმროთ,
და სიზმარში
ჩავიძ ირთოთ...
რაო? მკითხა:
რა გსურს შენა?
და მაშუკა, გამამშვენა,
და პირველი სიყვარული,
მომაგონა, გახახსენა.
ჩამფიქრა, დამამწუხრა,
მომაჩვენა ის ქალწული
და მ.ს თმაში იგი გველი
სამშვენებლად შიგ ჩაწნული
ოხ, ნუ მკითხავთ თურმე იგი
ის გველია ის გულ შმაგი..
ვინც მგონა
და მგონია
სიყვარულის
მე გუშაგი.
გამახელა,
გამანელა,
და მოცურდა
ნელა, ნელა.
გესლი დასწვა,
ტუჩზე დაფაქვი,
შემომხედა
და ასე სთქვა,
,,მე ვარ ის,
სახე ღვთის
და მოგარის
დამწვარის,
რომლის წინ
ყველა წარის
ცრემლებს ცრის
ჭკოთის და ძრწის.
ხომ გახსოვს,
ქალწული,
მის თმაში
ჩაწნული
ის გველი
შიშ-მგერელი,
ჩამწყვიტა
ამგველი?
მე ვარ ის.
ხომ გიცნობ?
ჭკოთე მას
ის გეტყვის.
როს გლოვდი,
ცრემლს ჰთოვდი,
მე მაშინ
სისხლს გწოვდი.
ეს გული
გაგული,
ის კი შენ
გაძულე.
მე ძახე
დაგიგე,
გველი ვარ
გაიგე“...
გავიგე...
გველად გაჩნდი,
ინის ჩგავდი,
რომ გეტანჯე
ქალად გახდი.
ნელი ცოცვე,
ეშმაკს ლოცვე,
შეყვა ‘ებულს
სწვევ და ხოცავ.
სიყვარულმა
არ ივარგა..
ინბარვა,
დაიკარგა...
კიდეგ მნახა
დამიძახა:
„სიყვარელო
ვინ დაგძრახა?
ახ,ხა ხა ხა
ახ! შე გლიახა
რა, გატარებს,
ვინ ბაგლახა?
დამამცირა,
ტრფობა მიწყო
ილ თან ენა
გამომიყო.
სისხლი გაშრა..
თითქოს გაწყრა
დაიმ ენით
გულში დამქუა.
ტკივილსვგრძნობდ,
მიველ მიეკვდი..
და უთხარი:
შენ მომიკვდი

—

ოხ ჩემო ენარო!
ცრემლადა მდნარო,
ტკბილო და წყნარო,
ნუგეშის წყარო!
ის დავივიწყოთ
სიმნი ავიწყოთ
და სხვა სიმღერა
სხვაფერ დავიწყოთ.

დავით კოპალეი.

ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐ

(დასასრული იხ. „ᲬᲘᲒᲜᲘ № 40)

ათასჯერ მეპატიჟინენ... მაგრამ ჰანესი!.. ჰანესმა იცის თავისი თავის ფასი, მე, უბადრუკარსებამ, რა შემიძლიან ვაპატიო?.. ყველა უსიამოვნება ამაზე იყო აგებული: შენ ასეთი ხარ და ასეთია, მე თვითონ კარგად ვიცი რაცა ვარ და რაც მაკლია (გარეგან ყვირილი მოისმის ალ.. ო!..)

ფრ. ფოკერატი. კეტე, იცი რას გირჩევ? მიდი წადიდეთ, ლოგინში მოგასვენებ და წაგიხიდე რასმე. ვიღრე დაიძინებდე გრიმის ზღაპრებს წაგიკითხავ არ გინდა? ხვალ-დილა ადრიანად სუფს პეტონინი*) მოგიხარშავ მერე ბაღში წავიდეთ, შშვენიერი ღრუბ ამირებს, და მაშინ ეგ შავი ფიქრები სულ დაგფიფქტება, სულ სხვა გუნებაზე დასაგები... წავიდეთ, უსათუოთ წავიდეთ!..

ᲑᲠᲐᲣᲜᲘ. (წამოდის შუშაბანდიდან) საღამო მშვიდობისათ!

ᲤᲝᲙᲔᲠᲐᲢᲘ. საღამო მშვიდობისათ, ბატონო ბრაუნ!

ᲑᲠᲐᲣᲜᲘ. საღამო მშვიდობისათ ბატ. ფოკერატ! (ხელს ართმევს) იოჰანესი აქ არი?

ᲤᲝᲙᲔᲠᲐᲢᲘ. მაღლა იქნება.

ᲑᲠᲐᲣᲜᲘ. როგორ, ნამდვილათ იცით?

Ბ. ᲤᲝᲙᲔᲠᲐᲢᲘ. დიახ, მგონია იქ უნდა იყოს, არა მართა?

ᲑᲠᲐᲣᲜᲘ. ავალ და ვნახავ! (გადის შემოსაცალ კარებში).

ᲤᲠ. ᲤᲝᲙᲔᲠᲐᲢᲘ. (ცოტა აღელვებული) რა დამართვია ბრაუნს?

ᲤᲠ. ᲙᲔᲢᲔ. (შეშინებული და აღელვებული) იოჰანესი... მაშ არ იცით სად არის ჰანესი?

ᲤᲠ. ᲤᲝᲙᲔᲠᲐᲢᲘ. ნუ ღელავ კეტე! სად უნდა იყოს?.

ᲤᲠ. ᲙᲔᲢᲔ. იქნება წავიდა სადმე?

Ბ. ᲤᲝᲙᲔᲠᲐᲢᲘ. მაღლა იქნება, რასაკვირველია, მაღლა იქნება!

ᲑᲠᲐᲣᲜᲘ (ᲨᲔᲠᲬᲔᲚᲘᲗ. ᲔᲠᲗ ᲬᲐᲗᲘᲡ ᲣᲙᲣᲜᲓᲐᲜᲘ ᲡᲘᲛᲐᲜᲣᲚᲘ ᲛᲝᲓᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲐᲜᲘ)

Ბ. ᲤᲝᲙᲔᲠᲐᲢᲘ. რაო, ბატონო ბრაუნ?

ᲑᲠᲐᲣᲜᲘ. არ არის ბატონო ფოკერატ, მაღლა არ არის და... და.

*) ᲰᲐᲞᲢᲐᲜᲘ ᲪᲘᲚᲘᲡ ᲛᲐᲒᲐᲠᲘ ᲜᲘᲗᲝᲗᲘᲠᲔᲑᲘᲐ.

ᲑᲠᲐᲣᲜᲘ. არ, არიფერი, არაფერი..

ᲤᲠ. ᲙᲔᲢᲔ (ᲡᲐᲩᲥᲐᲠᲘᲗ ᲑᲠᲐᲣᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ) რაღაცა მოსდა!.. თქვენ იცინით!..

ᲑᲠᲐᲣᲜᲘ. არა, არა ᲒᲐᲠᲬᲛᲣᲜᲔᲑᲗ! ᲡᲐᲮᲘᲗ ᲐᲠᲐᲤᲔᲠᲘᲐ... ᲛᲮᲝᲚᲝᲓ ᲐᲛᲘᲡ ᲙᲘ ᲕᲠᲩᲜᲘᲗ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡ ᲯᲔᲠ ᲮᲜᲔᲚᲔ ᲘᲝᲰᲐᲜᲔᲡᲘᲡ ᲛᲐᲠᲗᲐ ᲓᲐᲪᲕᲐᲛᲓᲐ ᲧᲝᲕᲚᲐᲓ ᲕᲔᲣᲫᲚᲔᲑᲔᲚᲘᲐ. ᲬᲔᲚᲘᲡ, ᲗᲥᲕᲔᲜᲡ ᲡᲐᲮᲚᲘᲡ ᲠᲝᲛ ᲣᲐᲮᲚᲝᲜᲘᲓᲔᲑᲝᲛᲔᲓᲘ... ᲛᲐ�გᲠᲐᲛ ᲐᲠᲐ, ᲔᲡ ᲐᲠᲐᲤᲔᲠᲘᲐ!...

ᲤᲠ. ᲤᲝᲙᲔᲠᲐᲢᲘ. რა იყო? თქვენ, ლეონიდ-გულ-ათვის!..

Ბ. ᲤᲝᲙᲔᲠᲐᲢᲘ. თქვენი ჩქარა, თუ ღმერთი გწამთ!..

ᲑᲠᲐᲣᲜᲘ. არა, ისეთი არაფერია... ის უნდა მეთქვა: ბიღის პატარა კარები რო შემოვიღე, მაშინ შევამჩნიე, რომ ვიღაცამ ნავი აუშვა, ᲯᲐᲪᲘᲗᲐ ჩხარუნი დაიწყო; როდესაც მიუახლოვდი, დავინახე რო, ის ვიღაც კაცი იყო უკვე მისცურავდა... აზრათ მომივიდა... შევეუძახე კიდეც, მაგრამ იმან, ვიღაცა იყო, ხმა არ გამცა.. იოჰანესი კი რომ ᲧᲝᲤᲘᲚᲘᲧᲝ ᲣᲗᲣᲗᲣᲗᲘ გამომმაცქერახებოდა.

ᲤᲠ. ᲙᲔᲢᲔ (ᲒᲐᲛᲘᲜᲔᲑᲗ) იოჰანესი!.. დიახ, ის იოჰანესი იქნებოდა!.. გაიქეცით, გაიქეცით, თქვენი ჭირიმე! გაიქეცით ჩქარა! მამავ! დედავ! თქვენ მიიყვანეთ სასოწარკვეთილებამდის! რათ ჭქენით ეს, რათა?

ᲤᲠ. ᲤᲝᲙ. ᲙᲔᲢᲔ!

ᲤᲠ ᲙᲔᲢᲔ ᲛᲔ ᲕᲠᲩᲜᲝᲗ, ᲠᲝᲛ ᲘᲡ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲐᲠᲐᲠ ᲘᲪᲝᲪᲮᲚᲔᲑᲡ!. მე ᲧᲕᲔᲚᲐᲤᲔᲠᲡ ᲕᲔᲪᲘᲡᲠᲔᲑᲓᲘ, ᲧᲕᲔᲚᲐᲤᲔᲠᲖᲔ ᲓᲐᲒᲝᲜᲬᲘᲚᲘᲐ ᲝᲠᲓᲝᲜᲚ ᲘᲪ ᲔᲡ ᲐᲠ ᲛᲘᲛᲮᲔᲓᲠᲐᲝᲡᲐ

Ბ. ᲤᲝᲙᲔᲠᲐᲢᲘ. (ᲨᲔᲨᲤᲝᲗᲘᲗ) ᲛᲔᲪ. ᲛᲝᲛᲒᲝᲓᲘᲕᲐᲠ (ᲘᲛᲘᲗᲘᲡ ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ) ᲝᲰ, ᲦᲛᲔᲠᲗᲝᲗᲐ ᲩᲔᲛᲘᲗ, ᲦᲛᲔᲠᲗᲝᲗᲐ ᲩᲔᲛᲘᲗ! ᲔᲜᲘᲗᲐᲕ ᲔᲠᲗᲘᲗᲐ ᲔᲚᲚᲘᲗᲐ ᲒᲐᲚᲓᲐᲠᲩᲘᲡ!

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ნეტავი გაიგებინა რასაც ეწერა ვეტყოდი!..
(ᲐᲚᲘᲐᲜᲣᲚᲘ ᲣᲜᲘᲠᲝᲑᲐ ᲘᲛᲘᲡᲘᲡ: ᲝᲜᲘᲜᲣᲚᲘ ᲫᲘᲚᲘᲡᲘ)

ᲣᲜ. ᲙᲣᲢᲘ (ᲨᲣᲛᲘᲡᲐᲒᲝᲛ ᲙᲐᲠᲒᲐᲨᲘ ᲛᲯᲓᲐ ᲓᲐ ᲫᲘᲚᲘᲡᲘ) ᲛᲘᲜᲐ! ᲐᲠ ᲛᲘᲜᲐ! ᲒᲝᲠᲐᲜᲘ ᲬᲚᲘᲛᲘᲬᲘᲗ ᲑᲝᲚᲨᲘᲐ! ᲩᲕᲔᲜᲝ! ᲣᲚᲐᲜ ᲒᲣᲠᲐᲜᲓᲐᲨᲘ ᲙᲐᲒᲐᲜᲨᲘ, ᲓᲐᲜᲘᲡᲜᲣᲚᲘ ᲡᲢᲝᲛᲐᲥᲘᲗ ᲑᲐᲠᲗᲐᲜᲘ. ᲣᲒᲔᲜᲔᲑᲘ ᲒᲐᲛᲥᲕᲔᲚᲓᲐᲗ ᲛᲣᲠᲩᲘ ᲛᲐᲒᲐ ᲒᲐᲑᲔᲓᲣᲚᲐᲗ ᲛᲔᲚᲘᲡᲘᲡ ᲑᲐᲠᲗᲐᲜᲘ, ᲒᲣᲠᲒᲐᲜᲘᲡ... ᲔᲒ ᲒᲐᲛᲥᲕᲔᲚᲓᲐᲗ ᲠᲘᲛᲓᲔᲚᲘᲐᲜᲘ ᲬᲣᲗᲘᲡ ᲨᲣᲛᲘᲓᲘᲐ ᲓᲘᲓᲔᲑᲐ!)

ᲗᲣᲠᲛᲔᲓ.

ᲘᲣ. ᲓᲝᲛᲘᲚᲘᲐᲜᲘ

20 ᲐᲒᲘᲡᲢᲝ 1914 Წ. Ქ. ᲗᲑᲘᲡᲘᲡᲘ

ვინ გაიმარჯვებს?

ᲡᲐᲭᲘᲠᲝᲐ ᲘᲚᲘᲐᲜᲣᲚᲘ ᲒᲐᲜᲘᲠᲯᲔᲑᲐ, ᲕᲘᲜᲪ ᲪᲝᲢᲚᲘᲡ ᲓᲐᲮᲐᲠᲯᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐ ᲑᲔᲜᲘᲡ ᲛᲣᲨᲝᲑᲘᲡ ᲓᲝᲜᲔᲑᲘᲗᲐᲜ. ᲛᲐᲠᲗᲚᲐᲪ ᲘᲚᲘᲐᲜᲣᲚᲘ ᲐᲠᲐᲠᲘᲐ ᲓᲐ ᲡᲘᲛᲐᲠᲗᲚᲔᲗᲘᲡᲐᲙᲔᲜ ᲛᲘᲛᲬᲘᲤᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐᲛᲘᲜᲐᲮᲐᲕᲓᲐ ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲘ ᲓᲐᲛᲐᲠᲪᲮᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲠᲪᲮᲔᲑᲘᲡ ᲙᲘᲜᲝᲜᲘᲠᲘᲡ ᲙᲘᲓᲔᲚᲘ.

ᲑᲔᲠᲘ ᲬᲣᲗᲘᲡᲐ, ᲑᲔᲠᲘ ᲓᲦᲔᲡ ᲓᲐ ᲨᲔᲜᲘᲠᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲜᲘᲗᲐᲜ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲘᲚᲘᲐᲜᲣᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲝᲠᲘᲝᲜ ᲩᲕᲔᲜᲘᲗ ᲨᲔᲜᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲓᲐᲛᲘᲜᲐᲮᲐᲕᲓᲐ ᲛᲝᲛᲣᲠᲜᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲐᲛᲐᲠᲯᲕᲘᲡ ᲙᲘᲓᲔᲚᲘ.

ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲩᲣᲜᲘᲡ, ᲑᲔᲠᲘ ᲓᲦᲔᲡ ᲓᲐ ᲨᲔᲜᲘᲠᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲜᲘᲗᲐᲜᲓᲔᲗ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲘᲚᲘᲐᲜᲣᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲝᲠᲘᲝᲜ ᲩᲕᲔᲜᲘᲗ ᲨᲔᲜᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲓᲐᲛᲘᲜᲐᲮᲐᲕᲓᲐ ᲛᲝᲛᲣᲠᲜᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲐᲛᲐᲠᲯᲕᲘᲡ ᲙᲘᲓᲔᲚᲘ.

ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲩᲣᲜᲘᲡ ᲓᲐᲜᲘᲗᲐᲜᲓᲔᲗ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲘᲚᲘᲐᲜᲣᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲝᲠᲘᲝᲜ ᲩᲕᲔᲜᲘᲗ ᲨᲔᲜᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲓᲐᲛᲘᲜᲐᲮᲐᲕᲓᲐ ᲛᲝᲛᲣᲠᲜᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲐᲛᲐᲠᲯᲕᲘᲡ ᲙᲘᲓᲔᲚᲘ.

ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲘᲚᲘᲐᲜᲣᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲓᲐᲛᲘᲜᲐᲮᲐᲕᲓᲐ ᲛᲝᲛᲣᲠᲜᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲐᲛᲐᲠᲯᲕᲘᲡ ᲙᲘᲓᲔᲚᲘ.

ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲘᲚᲘᲐᲜᲣᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲝᲠᲘᲝᲜ ᲩᲕᲔᲜᲘᲗ ᲨᲔᲜᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲓᲐᲛᲘᲜᲐᲮᲐᲕᲓᲐ ᲛᲝᲛᲣᲠᲜᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲐᲛᲐᲠᲯᲕᲘᲡ ᲙᲘᲓᲔᲚᲘ.

ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲩᲣᲜᲘᲡ ᲓᲐᲜᲘᲗᲐᲜᲓᲔᲗ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲘᲚᲘᲐᲜᲣᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲝᲠᲘᲝᲜ ᲩᲕᲔᲜᲘᲗ ᲨᲔᲜᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲓᲐᲛᲘᲜᲐᲮᲐᲕᲓᲐ ᲛᲝᲛᲣᲠᲜᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲐᲛᲐᲠᲯᲕᲘᲡ ᲙᲘᲓᲔᲚᲘ.

ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ბრეშმარიტად, თავ-სუფლების ძიებაში უნდა ვიარჩეულდეთ საკეკდილ, ვ-ნემ მონობაში სიფოტ-ლდეს.

ებრძვიან ეველანი თავიანთი ეროვნების უფ-ლებისათვის და ვიბრძოდოთ ჩვენ და ეკუწამდეს ბავეამრეველთა.

კლავდია ბაბუნია

ელენე სოლომონის ასული ბილანიშვილი

დამფუძნებელი თბილისის გიმნაპრა (ლარიბთა) უბანში (ნაძალადევში, ლო-ის გორაზე) სრულ-უფლებიანი 8 კლასიან გიმნაზიისა. გიმნაზია მოთავსებულია ბალ ლომ ადგილზე, მოხდენილი ოთახებია; მრწვეული ჰაეა-საუკეთესო იდეური მასწავლებელნი. გიმნაზია აკურთ-ხეს ბასეულ თვეში მოწაფეთა, მშობელთა და მრავალ ხალხის თანადასწრებით. სიმ-ყვები წარმოსთქვეს გიმნა-ზიის მასწავლებელმა მეფერ-ემა, კალაკის ხმოსნად ნამ-ყოფმა ქსაგერიეემ და იოსეს იმედაშვილმა, რომელთაც დასასრათეს სწავლა-განათლების მნიშვნელობა მდაბიო ხალხისა და ამ გიმნაზიის დაარსებაში ელ. სოლ. ბი-ლანიშვილის ამაგი.

ქარაგმები

1. ბრძოლა.

ცეცხლის დელგმაში სპათა ლანდები,
ზღვის ტაფობიდან ტყვია თქეშური,
ღრუბლის სრბოლაში შხამ-ქმანდები,—
ომის ტრფობიდან მომფეთქე შური!

ბრძოლა სხვა ხელის იარაღებით
ზის ამ ორ ძალად ჩაუქ ჰუნეზე,
სისხლის სხვლის იარს აღებით—
მზის ამორძალად საუკუნეზე!..

2. კარდაქმნა.

ძველის დაქცევა უახლობაში,
ქარაშოტტული უგზოთ ყიალი,
გველის გაქცევა ყრუ სახლოზაში
და ბოროტული ორომტრიალი.

ტანჯვის რვეული წითლად ფარჩული,
ძველ გასაკ რზე ზანტი მოქნარება,—
ბოლოს რკვე-ლი სახის სარჩული,—
სიკვდილის პირზე ზღვის დაწყნარება!

3. კისვენება.

ნელის შენებით კოშკი მოვარული,
ზეხელოვნების ბრილიანტობა,
მშვიდ განსვენებით მძლე სიყვარული
და გემოვნების ანდამანტობა.

ქვეყნად მყარდება აუხდენელი,—
მზემ განცხრომაში მოქარგა შვება,
მაგრამ... მზარდება აუცდენელი—
დღის განწყრომაში სულის გაშვება!

4. კითხვები.

ეს იყო ყველა? ვინ გვეძახოდა
გამოდმა ხვეით გიმა ყოფილებს?
ვინც გვამეტყველა, რას გვზრახოდა—
სულს ამ ნ-ხვე-ი აკმ-ყოფილებს?!.

ნუთუ ღმერთია სიბრძნის ვარდებში,
რომ შეგვიყვარდა ყოველის მჩრდილავი?..
ნუთუ ერთია კიდევ ფარდებში—
მზე ხილულს გარდა—მზე უხილავი?!..

ზალვა ქარ-ელი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

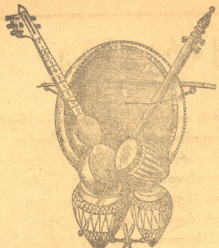

ᲓᲘᲓᲘ ᲔᲠᲘᲕᲜᲔᲚᲘ ᲡᲘᲚᲐᲛᲘ

„ᲣᲬᲠᲝ. თეატრი დაცხოვრების“ სასარგებლოდ დარაბ ასდელიანის თაოსნობით დეკემბერის 9 კაბარიოა სიდიში ქართული კულტურის დარაბაზში. მეუსეფლავ ცუდი ᲐᲬᲘᲚᲘᲡ სიდამის დიდ-ᲥᲐᲚᲘ ᲡᲘᲚᲘᲐ ᲓᲐᲘᲬᲧᲝ, ᲓᲐᲠᲐᲑᲐᲖᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲢᲘᲠᲘᲡ ᲓᲐᲠᲐ ᲘᲛᲝ. სიდიში ᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲚᲘ-ᲛᲐᲠᲪᲮᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲘᲛᲝᲜᲘᲚᲔᲡ ᲓᲐ ᲣᲛᲝᲓᲔᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲝᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲣᲚᲘᲐ ᲓᲐᲠᲐᲑᲐᲖᲘᲡ ᲥᲐᲚᲑᲐᲢᲘᲡᲗᲕᲘᲡ. ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲙᲐᲜᲝᲜᲘᲗ ᲛᲝᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲣᲚᲘᲐ ᲛᲔᲠᲕᲔ ᲞᲐᲠᲢᲘᲐ „ᲣᲬᲠᲝ. ᲗᲔᲐᲢᲠᲘᲡ ᲓᲐᲪᲕᲘᲡᲗᲕᲘᲡ“ ᲓᲐ ᲛᲔᲠᲛᲔ ᲞᲐᲠᲢᲘᲐ „ᲒᲘᲠᲩᲘᲡ ᲞᲘᲠᲘᲡ“; ᲛᲔᲠᲛᲔ ᲙᲐᲜᲝᲜᲘᲗ ᲛᲝᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲣᲚᲘᲐ ᲔᲕᲔᲜᲘᲡ ᲛᲔᲠᲛᲔᲜᲘᲡ: გ. ᲥᲣᲠᲗᲐᲕᲐᲫᲔᲡᲗᲕᲘᲡ, ᲗᲘᲗᲘᲡᲐᲫᲔᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲥᲜᲐᲠᲘᲡ ᲩᲘᲝᲯᲝᲮᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲘᲡ ᲓᲐ ᲥᲜᲐᲠᲘᲡ ᲩᲘᲝᲯᲝᲮᲘᲡ ᲗᲘᲗᲘᲡᲐᲫᲔᲡᲗᲕᲘᲡ. ᲠᲘᲝᲯᲝᲮᲘᲡ ᲓᲐᲡᲣᲠᲣᲚᲘᲐ ᲛᲔᲠᲛᲔ ᲞᲐᲠᲢᲘᲐ „ᲣᲬᲠᲝ. ᲗᲔᲐᲢᲠᲘᲡ ᲓᲐᲪᲕᲘᲡᲗᲕᲘᲡ“ ᲓᲐ „ᲒᲘᲠᲩᲘᲡ ᲞᲘᲠᲘᲡ“; ᲛᲔᲠᲛᲔ ᲙᲐᲜᲝᲜᲘᲗ ᲛᲝᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲣᲚᲘᲐ ᲔᲕᲔᲜᲘᲡ ᲛᲔᲠᲛᲔᲜᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲗ: გ. ᲥᲣᲠᲗᲐᲕᲐᲫᲔᲡᲗᲕᲘᲡ, ᲗᲘᲗᲘᲡᲐᲫᲔᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲥᲜᲐᲠᲘᲡ ᲩᲘᲝᲯᲝᲮᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲡᲣᲠᲣᲚᲘᲐ ᲠᲘᲝᲯᲝᲮᲘᲡ ᲓᲐᲛᲘᲡᲣᲠᲘᲡ. ᲓᲐᲠᲐᲑᲐᲖᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲠᲩᲔᲣᲚᲘ ᲪᲮᲠᲘᲚᲘ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ ᲓᲐᲛᲘᲡᲣᲠᲘᲡ. ᲓᲐᲠᲐᲑᲐᲖᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲠᲩᲔᲣᲚᲘᲐ ᲪᲮᲠᲘᲚᲘ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ ᲓᲐᲛᲘᲡᲣᲠᲘᲡ ᲓᲐᲛᲘᲡᲣᲠᲘᲡ ᲛᲘᲠᲩᲔᲣᲚᲘᲐ ᲪᲮᲠᲘᲚᲘ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ ᲓᲐᲛᲘᲡᲣᲠᲘᲡ ᲓᲐᲛᲘᲡᲣᲠᲘᲡ ᲛᲘᲠᲩᲔᲣᲚᲘᲐ ᲪᲮᲠᲘᲚᲘ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ ᲓᲐᲛᲘᲡᲣᲠᲘᲡ. ᲓᲐᲠᲐᲑᲐᲖᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲠᲩᲔᲣᲚᲘ ᲪᲮᲠᲘᲚ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

რემ კრებას კანშემრტა სზოგადების დფუძნების თავკაცსზეთალ, ქ. ნ. ნ. სზოგადოების ბნიშვნელობის და ნაგვაწი, ეროვნულ სწავლა-ანათლებაის დაპრაკტიკულ ცოდნის გავრცელების ეუტიდებლობა, სეფიეფილთაა-სეფალდეფილ სწავლის შემოღების საკითხება, მოიტანა, რომ ხალხმა ორი მტერი—ბატონ-ყმობა და თეთმშეფრობელობა უკეე მოიშორა, მაკრამ მოსაშორებელი დარჩა ერთი საზარელი მტერი—სიბნელე ხალხისა, კეუნანდელობა. თუ ხალხი კანონიდან ეზსს არ დაადგა, ასსეეწრეფო ცხოვრებაში ეგენებელ მინაწილეობას ვერ მიიღებს და ეუდამ სსვის მინა-მორნიდი იქნებაო, და ბოლოს წუკეთხა ნ. კ. ს. მოსგაბ-გაეკეობის მოეწერილობა, რომელითაც თსოუდიბდნენ რეშენებულების ანრეკვა. კამთაში მინაწილეობა მიიღეს დიმ. ეკიბერიშვილმა, ალ. ნიკოლაშვილმა, დავეთ ნასუტრიშვილმა, ეფ. ბაკრაძემ, ვასო ქოქრაშვილმა, მდ. ივ. ხაბაზიშვილმა, ვ. ნასუტრიშვილმა ფ. ზუკეკეშვილმა, სოლ. ეეესაშვილმა, კაბო ინანშვილმა, მართა ნასუტრიშვილისამ, ელთ ნიკაზეკეფიაეეს და სხ. მ-ფლბრაკეკეთ ერთმანი რიგზა ფაჭემა ანრეკეფილი ეეკეი სწავლებისა, მეორე რიგზა მოიითხოეა ეეკენოსაკეთ ასსეფილ ეკმაზოფილ ეთეეელ-ეკერ ეაარმოდეკენების შემოსავლის გამოკეფლეკეა და სხ. კამეკეთბან ადეუეკეა ეთეეელიგეკ ნაკალს შეძლებისა და ეკეთრაკ გამოსაეორება. კრებაზე ეკეეერა თეფალსაზე მეტი ახალი ეკეერი და ეკეეერი კალასსადეკ შეიტანა. კრებამ ასსკ ეკეერების ნაეა მასეკ ანრეკეენებში მინაწილეობასა. რეშენებულეკეა ანრეკეენ ეკეეენ: ფ.ფ. ზუკეკეშვილი, ოთარ ინეფაშვილი, ბ. ნასუტრიშვილი, ფ.ფ. ბ. ნასუტრიშვილი, მდ. ივ. ხაბაზიშვილი, ეეეტრ ფალიძე, ივ. მალეკეეეძე. კრებამ ფრიალ ეკეეეკეკ ნაეაა.

სამეკეთნაკ ეეკეკ ეეეფალს ხალხი ცოდნის ეკეკ ეკეეეკეფალს ანეეს და ეკეკეკ კეკეტეკ ეკ-ეკეკ ეკეფალ ეკეეეკ ეკეეეკ ეკეეეკ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მანო სარაჯიშვილი ნადირის როლში („მარგალიტების მძიებელნი“) **შორეი ლადო გულდიაშვილისა.**

წვრილ ამბები

მუშათა ერთს ჯგუფს განეუხრაბავს გამოსცეს კვირეული ჟურალი „მეშა“ ეროვნულ-სოციალისტური მიმართულებისა, მოთა რუსთაველის პრინციპების თანახმად.

—**ქართ. კლუბში** ღვინობისთვის 19 ქართ. დრ. დასმა წარმოადგინა შემდეგი პიესები: „ფული და ხარისხი „უდმეფური ღეღ“. მართალია პიესები უკვე დრო მოჰმეულია მაგრამ ჩვენმა მსახიობებმა კარგადჩაღარეს.

—ბუთთნაბათს ღვინობისთვის 19-ამავე დასმა დასდგა არეგბაშვილის პიესა :ომი; წარმოდგეა რომელსაც ხალხი აუარბელი დაეწრო, სუნ-ად ჩაიერა. დაწერილი ბიმ შემდგ

—ახალგაზდა ბომლერალმა **ლ.ბეკეკამ**, დაიკირა გამოცდა კონსერვ-ორიაში და მიიღო ჩაკოვსკის სთეენდია:

—წავსულ კვირას ქართველ მწერალთა ერთი ჯგუფის ყრილობა რომელიც ფაბი ფუვეით დაიწყო დიდი აურ საერის შემოგეკ, როგორც იქნნ დასრულდა.

—რუსულ დრამის -ა-ერ-ას ამხანაგობა ორიგინალურ პიესების დადგმას შეუდგა. კარგი იქნება,რომ ჩვენმა მსახიობებმაც მიჰბაძონ მაგალითს.

—კვირას დილის 12 საათზე გაიმართება ქართული კლუბის ალა ყველაფერიგი კრება- სადაც ბანისიეკენ ქართველ სამეცნო საღამოების გამართვას საკითხს.

— ოპერა ლალტს სთარგმნის ქართულად **ოსიბ ინ შვილი.**

შენიშვრა ულება.

კურ. „თეატრი და ცხოვრებას“ შემოსწერეს:

1, **სოდ. თარუაშვილმა** (ლანჩაშვილმა)	**35** მან‘
2, **ეკ, ივ‘** თიკანაძემ	10 მან,
3, **კ, ბარხან-მოურავმა**	2 მან,

შემომწირველთ გულითად მადლობას გუძღვნით ოდ.

ხახალხო ხახლთან არსებულ ქართულ ხახალხო წარმოდგენების მმართველ წრის გამგეობას

განზრახავ აქვს ამ მოკლე გამართოს გამოსაცდელი ვისაც სურს მიიღოს მონაწილეობა აღნიშნულ წარმოდგენაში შეუქლიან ჩაეწერონ წრის კანტორაში ყველ დღე საღამოს 7—9 სათამდე.

მიხეილის პ-ოსპექტი №102.

ქართული კლუბი

! **კვირის პროგრამა**

კვირა—საღამო წარმოდგენა.

ორშაბათი—ოპერეტა. მუსიკა

სამშაბათი—საოჯახო საღამო

ოთხშაბ.—სინემოტოგრაფ. სიმეტ. ორკ.

ხუთშაბ.—ქართ. წარმოდგენა. მუსიკა

პარასკ.—ოპერეტა.

შაბ.—საოჯახო საღამო

კვირა რუსული—წარმოდგენა.

თეა-რი და ცხოვრება

მიიღება თბილისში, რედაქციაში—ბაბრის ქ. № 20, ალექსანდრეს ბაღის პირდაპირ, სახ. არჯევანიძისა.

საფოსტო მისამართი: **თბილისი**, რედ. „თეატ. და ცხოვრება“—

რედაქტორ-გამომცემელი ოსიბ-ინ ბედაშვილს.